

АЛГОРИТМИ ПРОТИДІЇ І БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ**Француз А.Й.,**

*Герой України, Заслужений юрист України,
доктор юридичних наук, професор
Університет економіки та права «КРОК»
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: anatoliyjf@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2861-1252>*

Сидор В.Д.,

*професор кафедри державно-правових дисциплін
Університету економіки та права «КРОК»
доктор юридичних наук, професор
м. Київ, вул. Табірна, 30-32, Україна, 03113
e-mail: victoriasd@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1794-2577>*

ALGORITHMS FOR COUNTERING AND COMBATING TERRORISM**Frantsuz A. Yo.,**

*Hero of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine,
Doctor of Legal Sciences, Professor,
Head of the Department of State and Legal Disciplines of «KROK» University
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: AnatoliyFJ@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2861-1252>*

Sydor V.D.,

*Professor of the Department of State and Legal Disciplines
“KROK” University
Doctor of Legal Sciences, Professor
Kyiv, Tabirna St., 30-32, Ukraine, 03113
e-mail: victoriasd@krok.edu.ua
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1794-2577>*

Анотація. Актуальність теми обумовлена подіями повномасштабної війни, розв'язаної проти України, що є кровавою проблемою сучасності, для більшості демократичних країн світу. Недоімперіалістична росія, і її сателіти, а також покручі, що допомагають, переслідуючи перш за все власну наживу, не рахуючись нічим, де-стабілізують в цілому обстановку на земній планеті. Поступово втягують світову спільноту у третю світову війну, використовуючи її гібридні методи війни, міжнародний тероризм, екстремізм. Це має значні політичні, економічні, моральні наслідки. Наносить руйнівний моральний і психологічний вплив на соціум, забирає життя і здоров'я людей.

Знаковою характеристикою сучасного тероризму є значне кількісне зростання злочинів, що виокремлюються своєю цинічністю і жорстокістю. Жертвами терористів найчастіше стають прості люди, і ще найболючіше – діти. Досить небезпечним є те, що терористи все частіше використовують нетрадиційні засоби масового знищення. Ставлячи перед собою завдання нанести значний збиток і розруху, посіяти масову паніку, зневіру серед людей, знищити спокій і безпечне життя. Все частіше динамічно проявляється небезпечна тенденція зрощування тероризму з кримінальною міжнародною злочинністю.

Ключові слова: держава, тероризм, протидія, боротьба, жорстокість.

Формул: 0, рис.: 0, табл.: 0, бібл.: 2.

Abstract. The relevance of the topic is due to the events of the full-scale war unleashed against Ukraine, which is a tragic problem of our time for most democratic countries of the world. Sub-imperialist russia, and its satellites, as well as the thugs who help, pursuing primarily their own profit, do not care about anything and destabilize the situation on the planet as a whole. They are gradually dragging the world community into the Third World War, using hybrid warfare

methods, international terrorism, and extremism. This has significant political, economic, and moral consequences. It has a devastating moral and psychological impact on society, taking people's lives and health.

A significant characteristic of modern terrorism is a marked quantitative increase in crimes, which are distinguished by their cynicism and cruelty. The victims of terrorists are most often ordinary people, and children are the most vulnerable. It is quite dangerous that terrorists are increasingly using unconventional means of mass destruction, setting themselves the task of causing significant damage and devastation, sowing mass panic and despair among people, and destroying peace and safe living conditions. More and more often, a dangerous trend of merging terrorism with international organized crime is dynamically manifested.

Keywords: state, terrorism, counteraction, struggle, cruelty.

Formulas: 0, fig.: 0, tabl.: 0, bibl.: 2.

Мета дослідження полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні питань протидії і боротьби з тероризмом, як суспільно-небезпечного явища у сучасних умовах.

Предметом дослідження є сучасні європейські і вітчизняні практики протидії та боротьби з тероризмом.

Науковим підґрунтям досліджуваної проблематики є праці Антоняна Ю. М., Боква А. В., Белла Дж., Бонанте Л., Гессера Х., Ентіна М. Л. та інші.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи тероризм як небезпечне негативне явище в реаліях сьогодення, повномасштабної війни, що розв'язала російська путіно-ненавистницька недоімперія і її прибічники, що підтримують російську агресію, надаючи їй військову та економічну допомогу різнопланового характеру, сприяючи тероризму гібридних викликів і напрямків, слід зауважити, що тероризм вже давно вийшов за рамки міжнародного контролю, зокрема у напрямках ефективного недопущення і протидії цьому злу. Це небезпечне явище практично сьогодні у буквальному розумінні розповзлося по всьому світу. Його у прямому розумінні як товар експортують, взяти для прикладу так званих «вагнерівців», які воюють в Україні, Сирії, Лівані та інших територіях, розпалюючи вогонь третьої світової війни. Несучи зневіру, розруху, смерть безневинних людей, і найстрашніше та болоче – дітей. Дії терористичного насильства засвідчують, що на сьогодні у світі не створено дієвого механізму і конструкцій нейтралізації його як негативного явища «чуми» і 21-го століття. Належним чином організована антитерористична спільна міжнародна політика, яка має у своєму арсеналі демонструвати відповідну систему створених міжнародних фільтрів, протидії тероризму, які відповідно повинні встановлюватись та функціонувати паралельно життєвому виклику тероризму, його циклам. Фільтри повинні перехоплювати своєчасно і усувати навіть найменші кіль-

кості реальних загроз.

Терористичні загрози, виходячи із реалій сьогодення в Україні реально загрожують як Європі, так і всій світовій спільноті. Експорт російського терористичного наповнення на світових просторах сьогодні має свої присутності у Сирії, Лівані, інших країнах Африки і Близького Сходу.

Вимушена міграція, а це як один із елементів «керованого хаосу» терористичної цільової направленості, породжує можливості із-за численних мігрантів якими наводнена у буквальному розумінні Європа, до розхитування внутрішньої суспільно-політичної ситуації, економічної стабільної складової, скоєння терористичних актів і диверсій. І ці непоодинокі факти, мали і мають свою об'єктивну присутність. Достатньо навести приклади вбивств терористичної направленості, підриг північного газового потоку, замах на прем'єр-міністра Словаччини Фіцо і т.д. Узагальнення, аналіз цих окреслених елементів та факторів цілеспрямованих варіантів терористичної спрямованості і наповнення, дає підстави можливих прогнозів варіантів зростання терористичної загрози безпосередньо й на європейському просторі. Не менш важливим у цих викликах є і те, що близькість кордонів, де сьогодні проходить війна, вносить свої негативні корективи та напруженість ситуації.

Поєднання вищезазначеного може окреслювати прогнозованість можливих варіантів динаміки зростання терористичної загрози безпосередньо у керунках європейських інтересів, а саме у послідуючих варіантах:

1. Хороша ситуація внутрішня і зовнішня.

У даному варіанті терористичні виклики можуть мати місце і здійснюватись виконавцями з числа екстремістів так званих нових (модерних) соціальних кіл та рухів. Зокрема гомосексуального, феміністичного анімалістичного середовища чи окремих індивідуалістів. Його форми у своїй переваж-

ній більшості будуть мати «м'яку» сутність та направленість. Гіпотетично можливий розвиток і крайніх, жорстоких варіантів, враховуючи складну, несприятливу, антагоністичну ідеологію. Що потрібно прогнозувати і враховувати.

2. Хороше внутрішнє становище – складна незадовільна, небезпечна зовнішня ситуація.

У даному варіанті, можливі підвищені ризики міжетнічного насильства, так званого «імпортованого» тероризму, у формі, наприклад, ісламських атак. Вони можуть проявлятися у різних формах, у тому числі і у вигляді розсіяного насильства. Що стосується спектру внутрішнього тероризму, ці сегменти повинні бути у полі зору на постійній основі, так як не виключено, що можливості використання ісламських терористів, які сьогодні мають активну присутність не тільки у Європі, але практично в усьому світі. Небезпідставною і потенційно небезпечною тенденцією світової напруги в умовах повномасштабної війни в Україні, втягнення у кроваву бойню російськими агресорами інших країн, зокрема Північної Кореї, спостерігацькі позиції, імпотентність, і подвійність стандартів в ряду держав світу, що породжує безнаказаність і всюдозволеність, несе російська агресія, і стійкі намагання росії арсеналом терористичних методів створити на території Європи ще один військовий конфлікт. Недоімперія російської хунти демонструє спроби розширити свої впливи на Грузію і Молдову, вибухонебезпечні етнічно розділені Боснію, Герцоговину і Косово, з перенаправленням конфлікту у Північну Македонію, цілячись у царини політики НАТО, її доктринальні постулати, розуміючи, що ця країна – член Альянсу.

Розпалювання війни на Балканах, нещодавні збройні конфлікти між Сербією і Косовим дають підстави для сентенції, що нова потенційна війна на зазначених теренах можлива.

Аналогічні потуги, з використанням всіх форм, видів і методів тероризму, цілеспрямовані російськими загарбниками і на країни Балтії.

Організація насильства і провокації, інформаційні викиди, можливість впливу московитів на шантажі енергоресурсної складової, фінансовий ресурс від продажу енергоносіїв, нафти, газу, електроенергії і т.п.

направляються на пропагандистські проекти, фінансову підтримку проросійських партій і організацій, засобів масової інформації, активістів, сепаратистів, політиків та державних функціонерів.

Отже, ми можемо констатувати, що гібридна війна кремлівських пройдисвітів, вже давно вибудовується на підґрунті тероризму. Московити цілеспрямовано використовують соціальні мережі, компанії дезінформації і проросійську облуду, для створення напруги у Європі і практично на світовому просторі, для плутанини і посилення соціального невдоволення і розбрату. Вміло використовуючи внутрішні та зовнішні розбіжності й непорозуміння, що дає підґрунтя і поштовх до дестабілізації.

Ключове завдання і ціль московської воєнщини, розпалювання терористичної компоненти гібридних війн у світі та, зокрема, на вище окреслених територіях, щоб відволікти увагу Європи і США від агресії в Україні.

3. Незадовільна ситуація – як внутрішня, так і зовнішня.

У цьому варіанті, зокрема наприклад для Європи можливі складності загроз осередків, груп екстремізму та тероризму, що спрямовані на тероризм. Глибока економічна криза, продовольча безпека, відмінності у рівнях розвитку і життя, крах пенсійного забезпечення й матеріальних підтримок для вимушених переселенців, демографічні зміни, що вже дають свій потенціал, який є відчутним, соціальна криза і зростання безробіття може потенційно привести до терористичних небезпек.

4. Незадовільна ситуація внутрішня – і позитивна зовнішня.

Даний варіант можливий, з ним потрібно рахуватись і володіти відповідною інформацією для реальності передбачуваності та прогнозування даних негативних явищ терористичного спрямування.

Слід зауважити, у контексті вище зазначеного, що у майбутній перспективі терористи будуть застосовувати такі поняття, як критерії ефективності, переслідуючи ціль реально завдати максимально важких, значних збитків, посіявши масовий світовий жах. А це застосування новітніх терористичних технологій і заходів. Починаючи від космічних технологій, зброї масового ураження, бактеріологічної, сейсмічної, кліма-

тичної, ядерної, нейтронної і т.п. Крім того, терористи мають можливості використання так званих «брудних бомб» із застосуванням радіоактивних матеріалів. Це реальність, яка містилась у планах Аль-Каїди та інших.

Потрібно враховувати і спільно працювати на упередженість та недопущення до зброї і технологій масового знищення груп та індивідів екстремісько-терористичного спрямування, передбачати і локалізувати намагання до її доступу та використання.

Аналізуючи методи і форми боротьби з тероризмом, що проводяться в останні десятиліття, можна зробити висновки, які повинні сприяти більш ефективним діям протистояння із протидії тероризму. Дуже важливо мати реальну стратегію протидії і боротьби з тероризмом, з врахуванням можливих суперечливих рухів політичних протистоянь, радикалізму, що веде практично завжди до насильства [1, с. 5].

Але, на жаль, у сьгоднішніх реаліях, чіткого поділу стратегії боротьби з тероризмом не прослідковується. Властива розмитість підходів та ініціатив, недостатність розуміння важливості і гостроти боротьби з ідеологічними кампаніями терористичного спрямування, особливо у інтернет-просторі. Тут дуже важлива роль громадянського суспільства і громадянських інституцій, яка вимагає активізації та цілеспрямованості, виключно у направленні боротьби з тероризмом.

Взяти верх у боротьбі з тероризмом можна тільки тоді, коли ми зробимо все, щоб фундаментальні цінності, перш за все, такі як права людини, міжнародне право.

У майбутньому тероризм має наявність

свого існування, виходячи з факторів ендегенності чи екзогенності. Арсенали його спроможності є досить значними, вони удосконалюються, розвиваються, наповнюються новими технологіями.

Поява нових організацій, особливо серед релігійних сект, що узурповують властивості диктату вирішення і використання релігійних ідеологій, задоволення перш за все своїх власних проблем і амбіцій, породження релігійних фанатиків, масового радикального фанатизму ведуть до створення терористичного підґрунтя для зиску з даного негативного явища, дає живильну силу терористичній направленості, надає йому відтінку модерну.

Висновки. Боротьба з тероризмом, у тому числі і на міжнародному рівні може бути ефективною тільки тоді, коли держави демократичного спрямування досягнуть реальної єдності дотримання демократичних, етнічних, моральних принципів та стандартів, реальних дій світового співтовариства. Формування нових світоглядних підходів, шляхів подолання і викорінення цього зла повинно мати присутність на всіх рівнях соціальної ієрархії світової спільноти у руслі функціоналу, що виконує та чи інша соціальна група.

Світова спільнота повинна ставитись до тероризму, як до неприпустимого явища – канібалізму.

Дуже добра та ефективна форма антитерористичних підходів у протидії і боротьбі з тероризмом повинна мати форми своєрідних фільтрів, які будуть недопускати і перехоплювати, усувати максимально, найменшу кількість терористичних загроз [2].

Література:

1. Трофімов С.А. Правове регулювання антитерористичної діяльності в Україні: монографія. Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: Право, 2012. 239 с.
2. Bolechów B. Terroryzm w świecie podwubiegunowym i kontynuacje. Wydawnictwo Adam Marszałek. Toruń. 2002.

References:

1. Trofimov S.A. Legal regulation of anti-terrorist activities in Ukraine: monograph. Nats. un-t'Yurid. Academy of Ukraine named after Yaroslav the Wise. «H.: Law, 2012. 239 p.
2. Bolechów B. Terrorism in the sub-governmental world and continuation. Publishing house Adam Marszatek. Torun. 2002.

Стаття надійшла до друку 20 серпня 2024 рок